

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๓๘/๒๕๕๗

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับหนังสือร้องเรียน

ผู้อุทธรณ์ : นายพร้อมพล สัมพันธ์โน
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : จังหวัดเชียงใหม่

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นายพร้อมพล สัมพันธ์โน ผู้อุทธรณ์ มีหนังสือลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือที่มีผู้ร้องเรียน กล่าวหาผู้อุทธรณ์ จำนวน ๒ ฉบับ คือหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ พร้อมรายชื่อผู้ร้องเรียน และหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ พร้อมรายชื่อผู้ร้องเรียน

จังหวัดเชียงใหม่มีหนังสือ ที่ ชม ๐๐๑๗.๓/๓๑๕๔๕ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงผู้อุทธรณ์ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า เอกสารที่ขอให้มีการเปิดเผยดังกล่าว หากมีการเปิดเผยข้อมูลอาจเป็นที่คาดหมายได้ว่าในภายภาคหน้าประชาชนอาจจะไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการแจ้งเบาะแส ตลอดจนการสืบสวนสอบสวน เนื่องจากเกรงว่าการถูกเปิดเผยชื่ออันจะทำให้ได้รับอันตราย ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงไม่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของจังหวัดเชียงใหม่ดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ และเหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่ขอให้จัดส่งมาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ใช้นามว่า “ราษฎรชาวอำเภอกัลยาณิวัฒนา” มีหนังสือลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ ร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์

คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๘/๒๕๕๗

ซึ่งเป็นนายกสมาคมปลูกเอาะถูเพื่อพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมกับพวก ว่ามีพฤติกรรมบุกรุกทำลายป่าสงวนแห่งชาติประมาณ ๒๕ ไร่ บริเวณใกล้โรงพยาบาลวัดจันทร์เฉลิมพระเกียรติ อำเภอกัลยาณิวัฒนา โดยแนบบัญชีรายชื่อผู้อ้างว่าได้รับความเดือดร้อน พร้อมภาพถ่ายซึ่งแสดงให้เห็นถึงการกระทำผิดของผูุ้ทธธณ์ และได้รับในหนังสือร้องเรียนว่าได้เคยร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อครั้งที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่พบประชาชนที่อำเภอกัลยาณิวัฒนา เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖

จังหวัดเชียงใหม่ส่งเรื่องให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการตรวจสอบ ซึ่งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า พื้นที่ที่ผูุ้ทธธณ์ครอบครองมีสภาพเป็นป่า ไม่พบการทำประโยชน์ในพื้นที่และพบการสร้างที่พัก จำนวน ๒ หลัง มีสภาพทรุดโทรม มีวัชพืชปกคลุมและมีการล้อมรั้ว เมื่อสอบถามผูุ้ทธธณ์ได้รับแจ้งว่าไม่มีเอกสารหลักฐานแสดงการครอบครองพื้นที่ใดๆ เจ้าหน้าที่ได้ใช้เครื่องมือจับหาค่าพิกัดดาวเทียมโดยรอบ ได้เนื้อที่ ๒๔ - ๑ - ๙๖ ไร่ ปรากฏว่าเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่แจ่ม เจ้าหน้าที่จึงตรวจยึดพื้นที่และดำเนินคดีกับผูุ้ทธธณ์ ผูุ้ทธธณ์รับทราบแต่ไม่ลงนามในบันทึกการตรวจยึดแต่อย่างใด โดยเจ้าหน้าที่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรกัลยาณิวัฒนาแล้ว ผูุ้ทธธณ์ขอข้อมูลข่าวสารหนังสือที่มีผู้ร้องเรียน กล่าวหาผูุ้ทธธณ์ จำนวน ๒ ฉบับ คือหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ พร้อมรายชื่อผู้ร้องเรียน เพื่อประสานงานและทำความเข้าใจกับผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่มีการร้องเรียนต่อไป แต่ได้รับการปฏิเสธ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมการบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จังหวัดเชียงใหม่มีหนังสือ ที่ ชม ๐๐๑๗.๓/๖๔๔๗ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ชี้แจงเหตุที่ไม่เปิดเผยหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ พร้อมรายชื่อผู้ร้องเรียนให้แก่ผูุ้ทธธณ์ว่า ปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้เป็นภัยใหญ่หลวงของประเทศ การเปิดเผยหนังสือร้องเรียนอาจทำให้มีการฟ้องร้องผู้ร้องเรียนเป็นคดีความ หรือทำให้เกิดความไม่ชอบธรรมหรือเป็นภัยต่อผู้ร้องเรียนได้ และเป็นที่คาดหมายได้ว่าในภายภาคหน้าประชาชนอาจไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการแจ้งเบาะแสการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดเชียงใหม่เห็นว่าการเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จ

คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๘/๒๕๕๗

ตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำหรับหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ที่มีการอ้างถึงในหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ นั้น จากการตรวจสอบสารบบงานสารบรรณของจังหวัดเชียงใหม่ไม่พบว่ามีหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ แต่อย่างใด

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์มีคำขอ คือหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ พร้อมรายชื่อผู้ร้องเรียน กรณีนี้ผู้อุทธรณ์เป็นผู้ถูกกล่าวหาย่อมมีสิทธิได้รู้ข้อเท็จจริงที่มีการกล่าวหาตนเพื่อใช้ต่อสู้และปกป้องสิทธิของตนต่อไป นอกจากนั้นผู้อุทธรณ์ยังเป็นผู้ถูกระทบสิทธิจากการถูกแจ้งความดำเนินคดีอันเนื่องมาจากหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ จึงเห็นสมควรเปิดเผยหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ ให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ แต่รายชื่อผู้ร้องเรียนแนบท้ายหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ นั้น เห็นว่า ปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้เป็นปัญหาสำคัญที่เป็นภัยต่อประเทศ การเปิดเผยชื่อผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสการกระทำผิด อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลนั้นได้ ตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกทั้งอาจส่งผลให้ต่อไปไม่มีผู้ใดกล้าให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐเพราะเกรงจะได้รับภัยหรืออันตรายดังกล่าวนี้ ซึ่งอาจส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ต้องเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรไม่เปิดเผยรายชื่อผู้ร้องเรียนแนบท้ายหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ เพื่อเป็นการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว

ส่วนหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ นั้น จังหวัดเชียงใหม่ยืนยันว่าได้ตรวจสอบสารบบงานสารบรรณของจังหวัดเชียงใหม่แล้วไม่พบว่ามีหนังสือร้องเรียนฉบับดังกล่าวแต่อย่างใด อันเข้าลักษณะเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามคำขออยู่ในความครอบครองซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จะพิจารณา หากผู้อุทธรณ์ไม่เชื่อว่าคำชี้แจงดังกล่าวเป็นความจริง ผู้อุทธรณ์อาจให้ใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อขอให้ตรวจสอบได้ตามมาตรา ๑๓ ประกอบกับมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๘/๒๕๕๗

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีคำวินิจฉัยให้จังหวัดเชียงใหม่เปิดเผยหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์ ส่วนบัญชีรายชื่อผู้ร้องเรียนแนบท้ายหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ นั้นไม่ให้เปิดเผย

นายชัยรัตน์ มาประณีต

หัวหน้าคณะที่ ๒

พลเอก สุพิทย์ วรอุทัย

กรรมการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เทพ หิมะทองคำ

กรรมการ

นายพลประโยชน์ ชัยเกียรติ

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก

กรรมการ

นางธิดา ศรีไพพรรณ

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๗

หมายเหตุ พลเอก สุพิทย์ วรอุทัย ไม่ได้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์เรื่องนี้ จึงไม่ได้ลงนามในคำวินิจฉัย